

No hay traducción disponible

OPINIÓ

Era el 12 de desembre passat, amb motiu de la jornada de portes obertes que havia organitzat l'Ajuntament d'Igualada per donar a conèixer el nou Centre de Dia per a la gent gran.

La **Maria** i l'**Anna** -així com moltes altres persones presents- varen retrobar-se després de molts anys i, amb els ulls amarats de llàgrimes, recordaven la lluita que varen viure als inicis dels anys seixanta per aconseguir llavors la guarderia, una guarderia que es va obrir a l'església que els mateixos veïns havien construït. També recordaven com varen haver de bregar per tenir -per exemple- el gas. Parlem avui amb elles, uns testimonis de primera mà.

Els inicis de l'emigració

Vivències de dues dones als inicis del Barri de Montserrat (1a part i 2a part)

Escrito por Maribel Nogue. articuliste i escriptore/ La Independent
Jueves, 10 de Marzo de 2016 19:58

La Maria havia nascut a Jaén. Ella va venir l'any 1952 ja casada i amb un fill de 6 mesos. El seu marit treballava a la pedrera, de guixaire. Hi va treballar durant 20 anys. Inicialment durant un any aproximadament, hi feien vida i tot; més tard, per espai de 3 o 4 anys, visqueren al Carrer de Sant Magí. Va ser l'encarregat de la pedrera qui els va apuntar perquè els hi adjudiquessin un dels pisos de la promoció d'habitatges que s'havia fet al barri. Els el van donar i hi van venir a viure, fins avui.

Sense els serveis més bàsics

Quan va venir al barri només hi havia les cases, tan sols estava fet el carrer central, on hi havien els blocs. Tan sols hi havia aigua i llum, no hi havia gas i es cuinava amb carbó de coc, el que en deien la cuina econòmica. El carbó el portava la Senyora **Teresa** amb el carretó. També ens portaven el pa (el Senyor

Torras

que tenia un forn al Carrer Òdena). També els hi portaven el vi (d'una bodega que hi havia al capdamunt de la Carretera de Manresa). Es posaven en un punt del barri i així la gent es podia proveir. Però no va ser fins els anys 1956-1957 que va haver-hi la primera botiga al barri, i va ser la de la senyora Teresa i el seu marit, que en posaren una de comestibles.

Es varen haver de pagar l'enllumenat públic

Pel que fa a l'enllumenat públic no n'hi havia. Amb el terra enfangat i sense llum, els carrers eren un perill. Per això ens varem posar en contacte amb l'Ajuntament i, al cap de poc, teníem l'enllumenat públic que varem haver de pagar nosaltres íntegrament: encara guardo el rebut, diu la Maria... En preguntar-li qui era l'alcalde llavors em diu que sols recorda que li deien el "xicote" i que era andalús, diu... (per l'època que descriu, l'alcalde havia de ser **García Urgelés**

).

Una església d'autoconstrucció

Per no tenir no teníem ni església. Va ser un capellà, li sembla que era Mn. Còdol, que va moure papers perquè poguéssim tenir el terreny. Llavors, els dissabtes i diumenges els homes del barri, que llavors eren joves, la varen aixecar El seu marit també, i quan ja va estar feta l'estructura, s'hi va posar una pantalla i els dissabtes i diumenges s'hi feia cinema que servia per recollir diners per comprar el material que feia falta per acabar l'església (la mà d'obra era gratuïta), afirma. Jo hi anava amb el meu fill els dissabtes a la tarda, i el diumenge a la nit hi anàvem els tres. A banda, recollíem diners d'altres veïns...

La primera guarderia

El que sí recorda és quan es va fer la guarderia al pis de dalt de l'església. Hi portaven els seus fills a partir dels 3 o 4 anys. La primera educadora es deia **Neus** i era una bella persona pels infants. A la guarderia hi varen anar tant l'

Emilio

com la

Mari Carmen

(fills de la Maria i l'Anna respectivament).

L'Escola Bressol La Ginesta

Més tard, el 27 d'abril de 1980, es va inaugurar el que ha estat fins fa poc l'Escola Bressol La Ginesta, que no sols va ser una guarderia sinó que fins i tot hi va haver aules d'escola abans de que hi hagués el Col·legi **Gabriel Castellà**. La Maria ho recorda bé perquè hi havia portat els seus fills: l'Emilio i el **Manolo**, així com les seves nétes, per això -el dia que sortint de la gimnàstica que va al centre Cívic- en veure com la tiraven a terra, se li negaren els ulls de llàgrimes i va plorar. Va tenir la sensació que li prenién bocins de vida...

Lluitar per portar el gas

L'Anna, que va ser la Presidenta de l'Associació de Pares de Família (llavors, no hi havia encara les associacions de veïns), recorda bé totes les gestions que varen haver de fer per tal de portar el gas al barri. Vídua als 37 anys i amb dues filles petites, treballava de perruquera i, posant la gasolina de la seva butxaca, foren molts els viatges que varen fer a Barcelona per tal de poder portar el gas al barri. La María, que també era de la junta, ho recorda prou bé. Amb tot, tan sols varen poder posar el gas a la cuina, perquè per la calefacció no hi havia prou diners... Abans, venia el **Gibert** (el dels autobusos) i, en comptes de petroli, ens venia un líquid (recorda que li deien "firpe" o alguna cosa així) que fèien servir com a combustible pels fogons.

Uns temps de grats records

Li pregunto pels records que té d'aquest temps i em diu que molt bons, que hi havia molt bona relació de veïns i que entre tots es portaven bé. Fins i tot, davant del que era casa la Marcelina,

Vivències de dues dones als inicis del Barri de Montserrat (1a part i 2a part)

Escrito por Maribel Nogue. articuliste i escriptore/ La Independent
Jueves, 10 de Marzo de 2016 19:58

hi va venir un capellà que era grassonet. No es recorda del seu nom però si d' ell, era basc i ros. Venia amb els de la "estudiantina" i feien molta tabola... Era tant alegre i vital com generós, doncs davant tanta gent necessitada, ell els hi portava matalassos de borra i d'altres coses.

Orgull de barri

La Maria està orgullosa d'haver viscut al barri, diu que hi està molt a gust. Es sent també molt orgullosa d'haver portat els seus fills a la guarderia, tant a la de l'església com la que ara és el Centre de Dia, on també les seves nétes hi ha anat a escola. Està molt agraïda perquè, gràcies a aquest pis, han pogut fer alguns calerets (i perquè varen treballar molt i molt, hi afegeixo jo).

(2 part) Les condicions laborals

La **Maria** va treballar primer –i durant 30 anys- a Manufactures Sabaté, una fàbrica de guants que estava al mateix barri.

L'empresari li permetia adaptar el seu horari perquè pogués compatibilitzar la feina amb la cura del nadó, el que avui en diem la conciliació familiar. Tenia d'entrar a les 7,30 però entrava a les

Vivències de dues dones als inicis del Barri de Montserrat (1a part i 2a part)

Escrito por Maribel Nogue. articuliste i escriptore/ La Independent
Jueves, 10 de Marzo de 2016 19:58

8,30 per poder portar el nen a la guarderia (encara que plegava una hora més tard per recuperar aquesta hora). I si necessitava anar al metge per ella o el seu fill, li feien un paper i no li treien res, ni tampoc quan havia de portar al seu marit a Barcelona quan l'havien d'operar del maluc....

Compatibilitat amb l'alletament matern

Un altre temporada feia torn de matí, entrava a 2/4 de sis i es llevava a les 4 per marxar havent alletat ja el seu fill, que havia tingut a casa mateix assistit per la **Consol**, llevadora.. Una vegada, com que per anar a treballar havia de travessar uns camps on encara no hi havia llum, va caure i –com que estava embarassada- gairebé no la podien aixecar... Més tard va treballar a la fàbrica de Can

Baliu, feia rodets. Ho va fer durant 13 anys i, per poder donar el pit al seu segon fill, podia anar a casa a les 11 del matí, tenia una hora.

Protegida ahir, acomiadada avui

Dels caps de l'empresa de guants o dels encarregats que va tenir a Cal Baliu (els empresaris eren de Barcelona però l'encarregat **Josep Flo** vivia a Igualada) en guarda molt bon record, doncs tant per aquesta funció maternal com per anar al metge, uns i altres, li donaven tota mena de facilitats: a aquesta gent jo els besaria els peus, i això que són catalans... Encara avui, si es troben pel carrer, es saluden, es sent estimada per uns i altres, i diu que al seu temps, la dona que treballava i tenia fills estava protegida, mentre que avui -ja pel fet d'estar embarassada o en risc e quedar-s'hi- és acomiadada o ja ni tan sols es contracta.

Arrelament malgrat els contratemps

Que diferent d'avui que el meu fill gran va perdre la feina per estar malalt. Va ser ara fa sis anys, li va sortir una cosa a la pell tot dutxant-se i va haver de seguir tractament de radioteràpia a Barcelona – dia sí i dia no-. Però malgrat portar més de 30 anys de planxador a l'empresa (m'havia rellevat a mi), el varen acomiadar. Li donaven una misèria d'indemnització i varem haver de posar-se a mans d'advocats i tot. Llavors ens varem poder comprar una casa al poble, però sols hi anàvem a l'estiu. Tenia clar que volia viure aquí, la prova està en que –finalment- ens la varem vendre i només hi anem per veure la família.

Amb respecte l'emigració d'ahir, sense respecte la d'avui

Pensa que ahir, a la gent que venien de fora, els miraven amb respecte mentre que ara, a la gent que forma part de la nova emigració, se la mira sense respecte... A nosaltres mateixos ens costa acceptar-ho, potser per un sentiment corporativista, és a dir, potser perquè pensem que no hi ha treball per tots... Llavors els nostres fills tenien feina, mentre que –ara- les nostres nétes no.

La única dona a la junta

L'**Anna**, que era la presidenta de l'Associació de Pares de família i la única dona de la Junta, recorda com va haver d'explicar a tots els veïns i veïnes del Barri, reunits a la Plaça de l'Església, que degut a un problema estructural de les clavegueres que estaven mal fetes, les famílies que vivien als baixos dels blocs de pisos (entre els que hi havia els seus pares) varen haver d'anar a viure a un altre lloc mentre duraven les obres de reparació integral, i que aquestes varen durar temps i temps, no s'acabaven mai, diu, doncs les coses es complicaven

molt i molt, fins i tot va sortir aluminosi als pisos.

Sentien que els volien prendre pla plaça i l'església

Potser per això, perquè amb el seu esforç i la seva suor els veïns del Barri s'havien fet seu el barri, quan amb el temps es va urbanitzar i omplir el que avui és el Barri de les Flors i volien integrar a les noves edificacions la seva Església i la seva Plaça s'hi varen negar. Des de la ja Associació de Veïns –llavors-, varen parlar i gestionar amb el capellà (el mateix que encara hi ha avui) que no els la prenguessin, doncs aquesta va ser la sensació que varen tenir, talment com han tingut ara en veure desaparèixer la guarderia per ubicar-hi un Centre de Dia per la gent gran. Varen comprar una creu ben gran per la Plaça i hi varen posar un rètol per fer memòria que aquella església l'havien aixecat els veïns el barri. Té massa història com perquè es dilueixi en nom del progrés... per això porta el nom de Plaça de la Solidaritat.

La història també té veu de dona

Potser és necessari conèixer aquestes i tantes històries dels veïns i veïnes que també són protagonistes de la història, una història que –sovint- només s'escriu a conveniència dels qui manen oblidant que, sense el dia a dia, no hi ha ni societat ni país que es pugui desenvolupar.

Potser, per exemple en relació a l'emigració, ens ajudarien a entendre que és un fet sovint forçat per les circumstàncies de la vida i que, depèn de com la societat d'acolliment ho tracti, pot esdevenir integrador o marginal. Això també depèn una mica també de tots plegats, de la nostra consciència i compromís humà perquè tots i totes tenim la mateixa condició de persones.

Vivències de dues dones als inicis del Barri de Montserrat (1a part i 2a part)

Escrito por Maribel Nogue. articuliste i escriptore/ La Independent
Jueves, 10 de Marzo de 2016 19:58
